

KURJERIŲ IR VAIRUOTOJŲ ASOCIACIJOS (KIVA) PASIŪLYMAI DĖL EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS DĖL DARBO SKAITMENINĖSE PLATFORMOSE SĄLYGŲ GERINIMO 2021/0414

Kurjerių Ir Vairuotojų Asociacijos (KIVA) nuomone, Kurjeriams ir Vairuotojams turi būti palikta aiški galimybė patiems spręsti, kokį bendradarbiavimo būdą su platformomis jie nori rinktis. Antraip - direktyva ne tik jog nepasiektų darbo skaitmeninėse platformose sąlygų gerinimo tikslo – bet ir būtų sukurta priešinga tikslui situacija – t.y. sąlygos būtų ženkliai pablogintos. Mūsų žiniomis, absoliuti dauguma (virš 90 proc.) Kurjerių ir Vairuotojų pasisako prieš privalomą platformų partnerių įdarbinimą ir mato tokį kelią kaip žalingą jų būsimoms pajamoms, galimybei laisvai rinktis darbo laiką, darbo pobūdį (vykdantiems kelias skirtingas su skaitmeninėmis platformomis susijusias veiklas) bei tuo metu naudingiausią platformą. Dažnu atveju – toks kelias apskirtai reikštų, jog asmenims (pvz studentams, kitur pagal darbo sutartį dirbantiems ir pan.) išnyktų galimybė papildomai teikti tokią veiklą.

Taip pat siūlomoje direktyvoje matome daug neaiškumų bei tiksliai neapibrėžtų elementų – kurie palieka per daug vietos interpretacijoms. Todėl siūlome kai kuriuos pakeitimus. Visi jie susiję su direktyvos 4.2 kriterijais, nustatančiais teisinę prezumpciją į darbo kontrolę.

- 1) Siūlome naikinti 4.2 punkto a) dalį. Kaip suprantame direktyvos pasiūlymus, jei platforma nustato keleivio kelionės ar maisto pristatymo kainą – ji automatiškai laikoma kaip atitinkanti šią dalį.

Vis tik – partneriams darbas platformose būtų neefektyvus, jei dėl kiekvienos kelionės ar maisto pristatymo partneriai turėtų patys derėtis su užsakovais asmeniškai. Tai darytų neigiamą įtaką tiek platformų partneriams, tiek ir jų klientams – nes apsunkintų/padarytų sudėtingu naudojimąsi paslaugomis. Be to, kainos ir dabar yra dinamiškos – jos kinta priklausomai nuo tuo metu vyraujančios paklausos ir pasiūlos. Nepamirškime ir to, jog platformų partneriai taip pat gali lengvai darbo metu migruoti tarp platformų ir rinktis platformą, tuo metu siūlančią jiems priimtinausią kainą. Visa tai būtų ir sukurtų konkurenciją tarp platformų – partneriai renkasi platformą, tuo metu gebančią pasiūlyti daugiausiai užsakymų už geriausią partneriams kainą. Tokia yra platformų darbo ir efektyvaus veikimo esmė.

- 2) Turėtų būti aprašytos aiškios taisyklės, be vietos interpretacijoms, kokios konkrečiai 4.2 b) dalyje nurodytos privalomos platformų keliamos taisyklės sukuria darbo kontrolės kriterijų, o kokios ne. Mūsų nuomone, tik su konkrečia platforma susiję reikalavimai, kaip : dėvėti aprangą su platformos pavadinimu; vairuoti automobilį, paženklintą platformos logotipu; pradėti darbą platformos nurodytoje vietoje ar laiku; išdirbti tam tikrą valandų skaičių per mėnesį ir pan. – visa tai turėtų būti laikoma darbo kontrolės kriterijumi.

Vis tik, tokie baziniai reikalavimai, kaip : dėvėti švarius rūbus; dėvėti veido kaukę; vengti konfliktų su klientais; nevairuoti išgėrus ar neturint teisės vairuoti ir pan – neturėtų būti laikomi darbo santykius atitinkančiu kriterijumi.

- 3) Vėlgi – c) dalyje turėtų būti aiškiai nurodyta, kokia konkrečiai darbo priežiūra atitinka šią dalį. Mūsų nuomone, galimybė klientams įvertinti kurjerį/vairuotoją po paslaugos suteikimo neturėtų būti laikoma kriterijumi įdarbinimui. Jeigu platformos būtų priverstos atsakyti vertinimo galimybės – tai būtų žalinga visiems. Pavyzdžiui, klientai turi turėti galimybę neigiamai įvertinti kurjerį, kuris visiškai nesirūpina savo pristatomu maistu, pastoviai jį išlieja, o galbūt net dalį jo suvalgo. O platforma tokiu atveju su pastoviai neigiamus atsiliepimus

gaunančiu kurjeriu turi turėti galimybę susisiekti, bei bandyti ieškoti kelių jo teikiamai paslaugai pagerinti. Antraip, jei toks partneris nebūtų vertinamas ir taip nebūtų sužinoma apie prastą jo paslaugos teikimo kokybę – tai darytų neigiamą įtaką ir visiems likusiems kurjeriams, nes klientai paprasčiausiai maisto atvežimo paslaugos daugiau neužsakinėtų.

Iš kitos pusės, pvz vairuotojas, kuris buvo puikiai įvertintas keleivio – galėtų turėti prioritetą kelionei su tuo pačiu keleiviu kitą kartą jam vėl užsakant kelionę. Tokia teigiamo įvertinimo išdava kaip tik sukurtų situaciją priešingą įdarbinimui (kur visi darbuotojai laikomi lygiaverčiais) – nes būtent individualus individualaus vairuotojo įdirbis sugeneruotų jam jau prieš tai vežtą klientą. Tad tai jokių būdu negali būti laikoma kriterijumi įdarbinimui.

Bet pvz platformos reikalavimas, jog partneris teiktų ataskaitas už savo atliekamą/atliktą darbą, privalomai vertintų pačią platformą, jos aptarnavimo komandą ar klientus po kelionės/maisto pristatymo įvykdymo – tai galėtų būti laikoma kriterijumi darbo santykiams.

Taip pat, KIVA nuomone, net pagal direktyvą nustačius platformos atitikimą įdarbinimui, turi būti paliktas paprastas ir laisvas instrumentas patiems platformos partneriams pasirinkti bendradarbiavimo su platforma būdą – darbo santykius ar individualią veiklą. Nes priešingu atveju, didžiąjai daliai platformų partnerių sąlygos tokiu atveju būtų ne pagerintos, ko siekiama šia direktyva, o žymiai pablogintos. Kaip minėta anksčiau, absoliučiai didžioji dalis partnerių darbo santykius matytų kaip esminį minusą vykdant šią veiklą.

Todėl prašome vadovautis išskirtinai pačių platformų partnerių pozicija ir leisti patiems spręsti, kas jiems labiausiai tinka. Diskusijų metu girdėjome kai kurių organizacijų pasisakymų, jog, pvz jos sutinka ir žino, kad jų nariai platformų partneriai nesutinka su privalomu įdarbinimu platformose, bet jos vis tiek pilna apimtimi palaiko direktyvos pasiūlymus. Tai reiškia, jog iš esmės tokios organizacijos veikia prieš savo narių valią bei interesus. Vis tik, mūsų nuomone, būtent platformų partnerių interesai šia direktyva ir turėtų būti ginami. Ši direktyva yra numatyta teigiamų pokyčių – kuriuos be abejo palaikome. Tą išreiškėme sausio 9 d. KIVA atsiliepime. Ši mūsų pozicija išlieka nepakitusi.

Dar kartą – ačiū už galimybę išsakyti partneriams rūpimus klausimus bei teikti pasiūlymus. Tikime, jog kartu atrasime partneriams naudingus sprendimus – taip pagerindami sąlygas su skaitmeninėmis platformomis bendradarbiaujantiems asmenims.

Dalius Rudokas,
Kurjerių Ir Vairuotojų Asociacijos(KIVA)
Valdybos Pirmininkas